

Universitetet i Tromsø

Revidering av akkreditert ph.d.-studium i rettsvitenskap

NOKUTs rapporter

ISSN [1501-9640]



Forord

Komiteen for revidering av akkreditering av ph.d.-studiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Tromsø legger med dette fram sin rapport.

Komiteen takker Det juridiske fakultet ved Universitetet i Tromsø for all imøtekommenhet ved institusjonsbesøket.

Thomas Wilhelmsson, professor (leder)
Helsingfors universitet

Páll Sigurðsson, professor
Íslands universitet

Frederik Zimmer, professor
Universitetet i Oslo

Anders B. Mikelsen, stipendiat
Universitetet i Oslo

Innholdsfortegnelse

FORORD	2
A) BAKGRUNN OG GRUNNLAG FOR VURDERINGEN	4
B) SAMMENDRAG.....	5
C) STUDIETS MÅL OG PROFIL	6
D) SAKKYNDIGES VURDERING I HENHOLD TIL NOKUTS FORSKRIFT	7
1. DET SKAL FORELIGGE EN PLAN FOR DOKTORGRADSSTUDIET/STIPENDPROGRAMMET JF § 2-3 (1).	7
2. INSTITUSJONEN SKAL HA ET STABILT FAGMILJØ KNYTTET TIL DOKTORGRADSSTUDIET/STIPENDPROGRAMMET JF § 2-3 (2).	13
3. DEN FAGLIGE VIRKSOMHETEN VED INSTITUSJONEN SKAL STØTTE OPP OM DOKTORGRADSSTUDIET/STIPENDPROGRAMMET JF § 2-3 (3).	17
4. INSTITUSJONEN SKAL DELTA AKTIVT I NASJONALT OG INTERNASJONALT SAMARBEID OG I NETTVERK SOM ER RELEVANTE FOR DOKTORGRADSSTUDIET/STIPENDPROGRAMMET JF § 2-3 (4).	18
5. INFRASTRUKTUREN SKAL VÆRE TILPASSET ORGANISERING AV STUDIETS/PROGRAMMETS KARAKTER OG RELATERES TIL DOKTORGRADSSTUDIETS/STIPENDPROGRAMMETS MÅL JF § 2-3 (5).	20
6. INSTITUSJONEN SKAL REDEGJØRE FOR HVORDAN DOKTORGRADSSTUDIET/STIPENDPROGRAMMET KVALITETSSIKRES I INSTITUSJONENS SYSTEM FOR KVALITETSSIKRING JF § 2-3 (6).	24
E) FAGLIG NIVÅ OG DOKUMENTERTE RESULTATER	27
F) KONKLUSJON.....	29
G) ANBEFALINGER FOR VIDERE UTVIKLING	30
H) APPENDIKS	31

A) BAKGRUNN OG GRUNNLAG FOR VURDERINGEN

Bakgrunn

NOKUTs styre vedtok 20. juni 2005 å iverksette en revidering av alle mastergradsstudier og ph.d.-studier i rettsvitenskap. Formålet med revidering av akkrediterte master- og doktorgradsstudier innenfor rettsvitenskap er

- å undersøke om studiet tilfredsstillende gjelder gjeldende standarder og kriterier.
- å bidra til å utvikle kvaliteten i studiene.

Kort beskrivelse av institusjonen

Universitetet i Tromsø (UiT) ligger på ca. 70 grader nord og er verdens nordligste universitet. UiT er et ganske lite universitet med ca 6000 studenter og om lag 1800 ansatte. Det juridiske fakultet tilbyr en integrert femårig mastergrad i rettsvitenskap (jussutdanningen), flere spesialfag (enkeltemner) som er åpne for ferdigutdannede jurister, samt ph.d.-studier innenfor rettsvitenskap. Fakultetet har sitt tilholdssted i det nye Teorifagbygget på universitetets campus.

Grunnlaget for vurderingen

NOKUTs standarder og kriterier for akkreditering av studier legges til grunn for evalueringen. Det skal legges vekt på utdanningens faglige nivå og dokumenterte resultater. Den sakkyndige vurderingen baseres på indikatorer for faglig nivå og dokumenterte resultater sammen med selvevalueringen og institusjonsbesøket.

Organisering av rapporten

Rapporten er disponert i henhold til mal for selvevaluering og NOKUTs forskrift § 2.3 Standarder og kriterier for akkreditering av doktorgradsstudier.

B) SAMMENDRAG

Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra NOKUT av en sakkyndig komité som består av professor Thomas Wilhelmsson (komiteens leder), professor Frederik Zimmer, professor Páll Sigurðsson og stipendiat Anders B. Mikelsen. Komiteen har vurdert om ph.d.-studiet i rettsvitenskap ved Universitet i Tromsø fortsatt oppfyller kriteriene for akkreditering fastsatt i *Forskrift om standarder og kriterier for akkreditering av studier og kriterier for akkreditering av institusjoner i norsk høyere utdanning*, vedtatt av NOKUT 25.01.2006. Vurderingen bygger hovedsakelig på Det juridiske fakultets selvevaluering og informasjon som kom fra lærere, studenter og administrasjonspersonale under intervjuer ved komiteens besøk på fakultetet.

Ph.d.-utdanningen i rettsvitenskap ved Universitetet i Tromsø har i likhet med de andre norske juridiske fakultetene hovedfokus på ph.d.-avhandlingen. Ph.d.-studiet har likevel en noe annen profil idet fakultetet har tre hovedsatsningsområder: same- og urfolksrett, miljø- og havrett i nordområdene, og fiskerirett.

Komiteens mener at studiet oppfyller *NOKUTs standarder og kriterier for akkreditering av doktorgradsstudier*. Vilkåret om at det skal foreligge en plan for ph.d.-studiet, og alle kravene til planen er oppfylt. Fakultetet har et stabilt fagmiljø knyttet til studiet, og oppfyller alle kriteriene knyttet til fagmiljøet. Kravet om at den faglige virksomheten ved institusjonen skal støtte opp om ph.d.-studiet er også oppfylt. Institusjonen deltar i tilstrekkelig grad i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og nettverk som er relevante for ph.d.-studiet. Infrastrukturen er god, og fakultetet har redegjort for hvordan studiet kvalitetssikres i institusjonens system for kvalitetssikring.

Fakultetet ga under institusjonsbesøket inntrykk av å være et fakultet med stor åpenhet og godt internt samhold. Satsningen på forskning knyttet til nordområdene er positiv, og kan åpne for nye perspektiver. Videre er det komiteens inntrykk at opplæringsdelen fungerer godt. De studentene komiteen snakket med under institusjonsbesøket mente at undervisningen beriket deres prosjekter. Den obligatoriske og valgfrie delen sikrer et bredt faglig perspektiv. Komiteen ønsker også å trekke fram at studentene har meget gode arbeidsforhold.

På en annen side er det problemer knyttet til at fagmiljøet ved fakultetet er lite og relativt smalt, og det er ikke mulig å skaffe interne veiledere til alle. Det sentrale forskningsmiljøet for en del stipendiater kan i enkelte tilfeller være plassert andre steder. Fakultetet kan også bli mer aktiv i å utvikle det internasjonale samarbeidet og i å bygge internasjonale nettverk.

C) STUDIETS MÅL OG PROFIL

Studiets mål

Hovedmålsetningen i forskningsstrategien til Det juridiske fakultet ved UiT er at det skal gjennomføres forskning på høyt internasjonalt nivå ved fakultetet. Et middel for å nå dette er en sterk vektlegging av ph.d.-studiet. Ph.d.-studiet fungerer også som den viktigste rekrutteringskanalen til fakultetet.

Målsetningen om å gjennomføre forskning på høy nivå er uttrykt slik i *Forskrift for graden philosophiae doctor (PhD) ved Universitetet i Tromsø* § 2: Utdanningen skal "... kvalifisere for forskningsvirksomhet på et høyt faglig nivå ..." Dette er utdypet i de utfyllende reglene, § 2 ved at den skal "... gi grunnlag for en selvstendig og reflektert forståelse av rettsvitenskapelig forskning i bred forstand og av rettens rolle i samfunnet gjennom fordypning i teoretiske og metodologiske emner."

I selvevalueringen oppgir Det juridiske fakultet ved UiT at en sentral målsetning fra starten har vært å utvikle ph.d.-studiet til et faglig kvalitativt godt studium. De eldre doktorgradsstudiene ved de juridiske fakultetene i Oslo og Bergen har satt en faglig standard for det juridiske fakultet i Tromsø i dette arbeidet.

Studiets profil

Som ved de andre fakultetene er studiets hovedfokus på ph.d.-avhandlingen.

Et særtrekk ved studiet er utviklingen av pedagogikken på opplæringsdelen, som stiller særlige krav til aktiv studentdeltakelse i undervisningen. Dette gjelder blant annet undervisningsformen leseseminar, hvor studentene muntlig skal presentere kritiske analyser av vitenskapelige artikler og diskutere disse med de andre studentene og lærerne, og avhandlingsworkshopene.

Fakultet oppfordrer til at flest mulig av de faglige ansatte, som ikke er ph.d.-studenter, skal delta i tiltakene. Tanken bak dette er å sikre vekselvirkningen mellom eldre forskere og ph.d.-studenter, og å holde et høyt nivå på den forskningsvirksomheten som bedrives ved fakultetet.

Fakultetet har pekt ut tre satsningsområder: same- og urfolksrett, miljø- og havrett i nordområdene, og fiskerirett. Disse områdene samsvarer også med strategien til Universitetet i Tromsø. Satsningsområdene kommer til syne i ph.d.-studentens temaer, men det skrives naturligvis også avhandlinger om en rekke temaer fra andre områder.

Samlet sett gir dette ph.d.-studiet i Tromsø en noe annen profil enn de andre fakultetene.

D) SAKKYNDIGES VURDERING I HENHOLD TIL NOKUTs FORSKRIFT

1. Det skal foreligge en plan for doktorgradsstudiet/stipendprogrammet jf § 2-3 (1).

- Det skal foreligge et reglement for studiet/stipendprogrammet.
- Studiet/stipendprogrammet skal ha et dekkende navn.
- Planen skal vise at studiet/stipendprogrammet har tilstrekkelig faglig/kunstnerisk nivå, bredde og dybde og indre faglig sammenheng.
- Av planen skal det framgå hvordan studiet/stipendprogrammet knyttes opp mot fagområder/kunstfaglige områder med tilstrekkelig bredde og klar avgrensning til andre fagområder/kunstfaglige områder.
- Planen skal vise studiets/stipendprogrammets forankring i kjerneområde(r) som kan identifiseres i internasjonal sammenheng.
- Planen skal beskrive studiets/stipendprogrammets faglige/kunstneriske mål, opptaksgrunnlag og hva studiet/stipendprogrammet kvalifiserer til.
- Planen skal beskrive obligatoriske og valgfrie deler.
- Av planen skal det framgå at stipendiatens arbeid/prosjekt er satt inn i en bredere faglig sammenheng.

1.1. Det skal foreligge et reglement for studiet/stipendprogrammet

Beskrivelse

Universitetet har 15.02.2005 fastsatt ”Forskrift for graden philosophiae doctor (PhD) ved Universitetet i Tromsø”. I tillegg er det truffet følgende vedtak som utfyller forskriften:

- *Utfyllende regler til forskrift for graden philosophiae doctor (PhD) ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø*, vedtatt av styret ved Det juridiske fakultet 19. desember 2005 med hjemmel i nevnte forskrift.

- *Opplæringsdelen til phd-studiet i rettsvitenskap*, fastsatt av Forskningsutvalget 1. september 2005.

- *Notat om nivået for juridiske doktorgrader som er fastsatt av det nasjonale fakultetsmøtet for juridiske fag*, tatt i bruk av fakultetsstyret 18.06.97.

Vurdering

Studiet har et reglement i tråd med forutsetningene i NOKUTs forskrift.

1.2. Studiet/stipendprogrammet skal ha et dekkende navn

Beskrivelse

Betegnelsen på studiet er *PhD i rettsvitenskap*.

Vurdering

Navnet er naturlig for et ph.d.-studium innenfor rettsvitenskap, og oppfyller kravet om at det skal være dekkende.

1.3. Planen skal vise at studiet/stipendprogrammet har tilstrekkelig faglig/kunstnerisk nivå, bredde og dybde og indre faglig sammenheng

Beskrivelse

Ph.d.-studiet er normert til tre år (180 studiepoeng), og består av tre deler:

- selvstendig forskningsarbeid (150 studiepoeng)
- opplæringsdel (30 studiepoeng)
- deltagelse i forskermiljø og faglig formidling

Det selvstendige forskningsarbeidet skal føre fram til en vitenskapelig avhandling. Studentene kan ha én eller flere veiledere. Det oppnevnes en hovedveileder som har forskningskompetanse på fagområdet for prosjektet. Veiledningen skal legge til rette for å sikre at arbeidet holder et tilstrekkelig faglig nivå, og har den nødvendige bredden. Fakultetet har rutiner for rapportering til fakultetet om framdriften i prosjektet.

Kravene til faglig nivå og dybde på avhandlingen følger både av målsettingen for studiet og av dokumentet *Nivået for juridiske doktorgrader* fra 1997. Dette dokumentet er under revidering av de tre juridiske fakultetene.

Opplæringsdelen støtter avhandlingsarbeidet blant annet gjennom at studentene skal presentere prosjektet sitt på seminar i opplæringsdelen i løpet av det første studieåret. I tillegg skal studentene legge fram sine egne tekster på avhandlingsworkshoper. Det forventes også av studentene at de under deltakelsen på kurs og seminarer på opplæringsdelen skal relatere problemstillinger som diskuteres til egne prosjekt, for eksempel om/hvordan de kan bruke tverrvitenskapelige metoder i egne prosjekter.

Opplæringsdelen består av seks emner: rettsvitenskapens svenneprøve, rolle og etikk; rettsvitenskapens vitenskapsteori; rettsvitenskapelige metoder; rettsvitenskapelig avhandlingsskriving og kommunikasjon; rettsvitenskapens aktuelle inter-/nasjonale perspektiver; fagspesifikke valgfrie seminarer.

Undervisning/opplæring som har foregått utenfor fakultetet, blant annet deltakelse på fagspesifikke seminarer, kan godkjennes som del av opplæringsdelen; ph.d.-studenten må selv søke om å få slik godkjennelse. I tillegg til kravet om tilstedeværelse på de ulike delene av opplæringsdelen, blir det foretatt en fortløpende vurdering av studentene, blant annet, ved prosjektframleggelse, leseseminarer og andre undervisningsformer hvor de forventes å delta aktivt.

Deltakelse i forskermiljø og faglig formidling er delvis inkorporert i opplæringsprogrammet, gjennom krav til deltakelse på kurs i formidling, studiereiser til utlandet og deltakelse på nasjonale og internasjonale seminarer eller konferanser. Ellers legges det opp til at studentene skal introduseres i forskermiljøet gjennom faglig veileder og forskergruppen som de eventuelt

er medlemmer av. Alle nyansatte får dessuten en fadder som skal introdusere studenten i fagmiljøet.

Vurdering

Opplegget i opplæringsdelen gir inntrykk av å fungere bra. Fakultetet har de allmenne deler av ph.d.-studiet på plass, men det finnes mer fagspesifikke behov. Det ble opplyst under institusjonsbesøket at det foreligger planer om å bygge ut dette. Komiteen går ut fra at fagspesifikke behov i viss utstrekning kan tilgodeses gjennom samarbeide med de andre juridiske fakultetene i Norge.

Det juridiske fakultetet ved UiT framsto under institusjonsbesøket er som et lite fakultet med stor åpenhet og godt internt samhold, hvor introduksjonen av studentene i miljøet fungerer godt. Et problem som følger av at miljøet ikke er stort, er at det ikke er mulig å skaffe interne veiledere til alle og at forskningsmiljøet i enkelte emner kan være plassert andre steder enn ved fakultetet, typisk ved andre juridiske fakulteter. Det er derfor nødvendig med en utstrakt bruk av eksterne veiledere. En positiv side ved dette er at ph.d.-studentene får kontakt med forskningsmiljøer ved andre institusjoner.

Resultatene av dr-jurisprogrammet har vært blandet. Under dette programmet utdannet fakultetet ni kandidater i perioden 1990 – 2001. Det tok tid å rekruttere til stipendiatstillinger på begynnelsen av 2000-tallet, de fleste begynte etter 2002. Av de som ble tatt opp i perioden 1999-2001 ble tre avhandlinger refusert. To av disse har disputert senere, og den tredje er nå under bedømmelse. I perioden 2002 til 2005 ble det ikke levert en eneste bestått avhandling. Fakultetet har hatt en disputas i 2006 og to disputaser i 2007 (alle dr. juris). I tillegg har fakultetet to avhandlinger under bedømmelse nå. Våren 2007 har fakultetet videre ni dr. – jurisstudenter i slutfasen av doktorgradsarbeidet. Det er gitt forklaringer på refusjonene som tyder på at de alle skyldtes spesielle omstendigheter, men resultatene i perioden 2001-2006 indikerer likevel at programmet kanskje ikke fungerte slik det burde. Omleggingen av programmet i det siste, og rekrutteringen til stipendiatstillingene, innebærer etter komiteens mening at fakultetet er på rett vei.

Ph.d.-forskriften trådte i kraft høsten 2003. Fakultetet opplyser at de tok opp de første ph.d.-studentene våren 2004 (fire stipendiater). Alle disse er fortsatt innenfor normert tid, og fakultetet forventer de første innleveringene i løpet av våren 2008.

Komiteen har intet grunnlag for å anta at nivået ved bedømmelsene avviker fra det som gjelder ellers i Norge. Nivået sikres ved at bedømmelseskomiteene har medlemmer fra andre rettsvitenskapelige miljøer i Norge og utlandet.

Planen fyller kravene, og komiteens inntrykk er at den også er implementert på en god måte.

1.4. Av planen skal det framgå hvordan studiet/stipendprogrammet knyttes opp mot fagområder/kunstfaglige områder med tilstrekkelig bredde og klar avgrensning til andre fagområder/kunstfaglige områder

Beskrivelse

Fagområdet for ph.d.-studiet er rettsvitenskap, som består av flere ulike fag. Fakultetet anfører i

selvevalueringen at rettsvitenskapen har en så vidt distinkt karakter at det sjelden skaper avgrensingsproblemer i forhold til andre fag. Fakultetet sier videre at i den grad det brukes andre vitenskapsdisipliner i det selvstendige arbeidet, må det skje ved tverrvitenskapelige metoder.

Vurdering

Komiteen kan ikke se noen spesielle problemer i forhold til dette kriteriet. Uavhengig av om en velger å operere med et snevert eller vidt rettsvitenskapelig begrep, er rettsvitenskap et internasjonalt anerkjent og vel etablert vitenskapsområde av stor bredde. Åpenheten mot tverrvitenskapelige problemstillinger er snarere en styrke, fordi de ikke sjelden bidrar til å kaste nytt lys over problemstillingene.

Den bevisste vektleggingen av vitenskap i forhold til nordområdene kan åpne for nye perspektiver. Avhandlingene i de spesielle satsningsområdene samerett, havrett og fiskerirett, er utvilsomt tilstrekkelig knyttet opp mot tradisjonelle rettsområder. Denne egne profilen er positiv, og er en måte å skape spesialkompetanse på i et lite miljø.

Det framgår av planen hvordan studiet knyttes opp mot fagområder med tilstrekkelig bredde og klar avgrensning til andre fagområder.

1.5. Planen skal vise studiets/stipendprogrammets forankring i kjerneområde(r) som kan identifiseres i internasjonal sammenheng

Beskrivelse

Studiets gjenstand - og da også kjerneområde - er rettsvitenskap.

Vurdering

Det er ikke vanskelig å identifisere kjerneområdet rettsvitenskap i internasjonal sammenheng. Også emneområdene og spesialområdene kan lett identifiseres.

1.6. Planen skal beskrive studiets/stipendprogrammets faglige/kunstneriske mål, opptaksgrunnlag og hva studiet/stipendprogrammet kvalifiserer til

Beskrivelse

Det er fastsatt en målsetning for studiet, som skal oppfylles gjennom de enkelte delene av studiet. Fakultetet sier i selvevalueringen at det dermed også tjener som læringsmål for disse.

Målsetningen er nærmere beskrevet under ovenfor under punkt C om studiets mål og profil (s. 6).

Det kreves enten en femårig integrert mastergrad på 300 studiepoeng eller en toårig mastergrad på 120 studiepoeng som bygger på en treårig bachelorgrad på 180 studiepoeng, eller tilsvarende utdanning, for å bli tatt opp på ph.d.-studiet. Dette er presisert i de utfyllende reglene til at søkere må ha graden cand. jur. eller 5-årig mastergrad i rettsvitenskap med gode karakterer. Søkeren må videre dokumentere tilstrekkelig potensial for forskning. Det følger delvis av

karakterkravene, men også av et krav om å framlegge en prosjektbeskrivelse. Denne skal blant annet vise at søkeren har kunnskap om forskningsområdet og har utviklet klare og avgitte problemstillinger.

Fakultetet opplyste under institusjonsbesøket at tilsetting i stipendiatstillinger er et virkemiddel for å utvikle fagkompetansen ved fakultetet, og er den viktigste rekrutteringskilden til de faste vitenskapelige stillinger. I utgangspunktet blir stipendiatstillingene utlyst åpent, slik at det kan søkes med prosjekter fra hele fagområdet. Imidlertid utlyses enkelte stillinger innenfor spesifikke fag. Målet er å oppnå en god balanse mellom å ha en faglig forsvarlig bredde, og å spisse kompetansen på satsingsområdene.

Vurdering

Det kan vanskelig settes klare grenser for hva som generelt sett er relevant innsikt for et juridisk forskningsprosjekt. Det bør imidlertid etter komiteens mening være en målsetning at studentene skal oppleve at studiet gir verdifulle bidrag til deres avhandlingsprosjekter, og de må anses som de nærmeste til å vurdere dette. Etter komiteens syn er det grunn til å anta at læringsutbytte og innsikten i juridisk forskning blir større om undervisningen utfordrer studentene på perspektiver som de kan knytte opp mot sitt forskningsprosjekt, enn perspektiver som ikke, eller i mindre grad, har slik relevans. De ph.d.-studentene som komiteen møtte under sitt institusjonsbesøk i Tromsø, ga uttrykk for at ph.d.-studiet ved fakultetet hadde gitt dem innsikt som de mente ville være av betydning for kvaliteten på deres avhandling, og etter komiteens mening er dette svært positivt.

Det kom fram under institusjonsbesøket at man ved fakultetet gjennom ph.d.-studiet forsøker å utdanne studentene til en akademisk karriere. Da fakultetet har stort behov for nyrekruttering, er dette et bevisst og motivert valg.

Kvaliteten på ph.d.-studentene har ifølge fakultetets opplysninger jevnt over vært god. Selv om det er en risiko for at kvaliteten på søkerne blir redusert ved økt rekruttering, har komiteen ikke funnet noe som tyder på at dette har skjedd foreløpig. Fakultetet bør allikevel ved fortsatt rekruttering følge nøye med på at kravene til søkerne ikke reduseres.

Komiteen mener at planen fyller kravene.

1.7. Planen skal beskrive obligatoriske og valgfrie deler

Beskrivelse

Ifølge fakultetets selvevaluering skal alle ph.d.-studenter gjennomføre opplæring i vitenskapsteori og etikk, i tillegg til det obligatoriske selvstendige forskningsarbeidet. Dette kravet er konkretisert og videreutviklet i opplæringsdelen i ph.d.-studiet i rettsvitenskap. Opplæringsdelen består av seks obligatoriske emner, se punkt 1.3.

I de utfyllende reglene er kravet til deltakelse nærmere beskrevet, med angivelse av antall undervisningsdeler eller studiepoeng. Studentene har imidlertid en viss valgfrihet innenfor de enkelte emnene. De kan for eksempel selv velge hvilke fagspesifikke seminarer de skal delta på, men innenfor rammen av 5 studiepoeng.

Vurdering

Undervisningen i studiet er i stor grad obligatorisk. Den framstår imidlertid som godt tilpasset til målene. Slik komiteen forstod det under institusjonsbesøket, var temaene på den obligatoriske del av så generell juridisk interesse at de var egnet til å gi verdifull innsikt uavhengig av den enkelte students forskningsfelt. Det ble bekreftet av samtalene med studentene under institusjonsbesøket at undervisningen beriket deres prosjekter. Fordelene ved miljøets realtivt beskjedne størrelse utnyttes dessuten godt når det gjelder forholdet mellom formelle og uformelle deler av studiet.

De obligatoriske og valgfrie delene beskrives i planen og er i rimelig balanse i forhold til hverandre.

1.8. Av planen skal det framgå at stipendiatens arbeid/prosjekt er satt inn i en bredere faglig sammenheng

Beskrivelse

Tilknytningen til den faglige virksomheten følger primært av tilsetningen ved fakultetet og gjennom kravet til deltagelse i forskermiljø og faglig formidling.

Integreringen i det faglige miljøet ved fakultetet skjer blant annet gjennom forskergrupper. Denne ordningen beskrives nærmere under punkt 3.

Vurdering

De obligatoriske delene av studiene garanterer et bredt faglig perspektiv. Ordningen med forskergrupper tilgodeser også integrering i den faglige sammenhengen. Arbeidet med de spesielle satsningsområdene bidrar til å danne forskningsmiljøer som også kommer ph.d. - studentene til gode.

Undervisningsdelen av stillingen består primært av undervisning på mastergradsstudiet. Dette bidrar også til å integrere stipendiatene i det faglige miljøet.

Konklusjon på punkt 1.

Det foreligger en plan for ph.d.-studiet, og alle kravene til planen er oppfylt, jf NOKUTs forskrift § 2-3 (1).

2. Institusjonen skal ha et stabilt fagmiljø knyttet til doktorgradsstudiet/stipendprogrammet jf § 2-3 (2).

- Størrelsen på fagmiljøet skal være tilpasset undervisningen, veiledningen og forskningen/det kunstneriske utviklingsarbeidet.
- Fagmiljøet skal drive aktiv forskningsvirksomhet/kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god faglig bredde på høyt internasjonalt nivå.
- Institusjonen skal ha ansatte i hovedstilling med kompetanse innenfor det som regnes som kjerneområder for studiet/stipendprogrammet.
- Minst 50 % av de faglig ansatte knyttet til studiet/stipendprogrammet skal være professorer, de øvrige skal være førsteamanuenser.

2. 1. Størrelsen på fagmiljøet skal være tilpasset undervisningen, veiledningen og forskningen/det kunstneriske utviklingsarbeidet.

Beskrivelse

Antall årsverk i ulike stillingskategorier framgår av tabellen nedenfor. Det er i tillegg angitt hvor stor andel de ulike stillingsgrupper står for av de arbeidstimene som direkte brukes på henholdsvis undervisning og veiledning (U+V) og forskning og utviklingsarbeid (FoU), og annet. De ansatte med førstekompetanse (1.komp), det vil si førsteamanuenser og professorer er skilt ut. Det er også egne kolonner der det vises hvor stor andel av disse som er professorer.

Ved beregningene er det tatt utgangspunkt i opplysningene fra fakultetet rapportert i dokumentet *Fakta om mastergrads- og doktorgradsstudiet i rettsvitenskap Ved Universitetet i Oslo, Tabell 13, Faglig innsats i master- og doktorgradsstudiet, målt i årsverk*. For ph.d.-studiet er det ikke oppført FoU for personer uten førstekompetanse. På grunnlag av innspill fra fagmiljøene, er det heller ikke oppført noen årsverk under ”annet” for ph.d.-studiet. Det er i tabellene tatt hensyn til fakultetets opplysninger om nyansatte fra høstsemesteret 2007.

Tabell I: Oversikt over faglig ansatte på ph.d.-studiet

	totalt	1.komp	professor	1. komp	professor¹
årsverk u+v	0,74	0,74	0,66	100 %	89 %
årsverk FoU	6,05	6,05	4,05	100 %	67 %
årsverk annet	-	-	-	-	-
totalt	6,8	6,8	4,71	100 %	69 %

I tillegg til de faglig ansatte på fakultetet, benyttes også eksterne fagpersoner til veiledning og undervisning på ph.d.-studiet. Disse utgjør 1,85 årsverk

¹Andel professorer av ansatte med førstekompetanse

Fakultetets opplyser i selvevalueringen at det er et mål for fakultetet å sikre seg en lærerstab som har en større faglig bredde og som er godt vitenskapelig kvalifisert. Dette vil også komme ph.d.-studiet til gode, blant annet ved økt veiledertilbud. Derfor er det utarbeidet en rekrutteringsplan for vitenskapelige stillinger for Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø 2006 – 2010. Målet er 30 ansatte i topp-/mellomstillinger innen 2010.

Vurdering

Komiteens forstår begrepet "fagmiljøet" slik at det omfatter alle som bidrar med undervisning, veiledning og forskning til ph.d.-studiet. Forskningen utført av de som inngår i fagmiljøet for ph.d.-studiet, medregnes i sin helhet, da det ikke er meningsfullt å gjøre noen oppdeling mellom forskning som er relatert til mastergradsstudiet og forskning som er relatert til ph.d.-studiet.

Definisjonen av "faglig ansatte" knyttet til studiet er noe snevrere, da eksterne forelesere og veiledere ikke omfattes av dette.

Tabell I viser at fakultetets faglig ansatte knyttet til ph.d.-studiet utgjør 6,8 årsverk.

Fakultetets plan om å øke lærerstaben fra 15 til 30 faste stillinger frem til 2010 framstår som meget optimistisk, men i hvert fall et godt stykke på vei synes det mulig å oppfylle målsetningen. Fra rektoratets side sa man under institusjonsbesøket seg villig til å støtte en utvidelse av fakultetet. "Flaskehalsen", i det minste i begynnelsen, er kompetent personale snarere enn økonomi. Fakultetsledelsen opplyste også under institusjonsbesøket at de med tanke på rekrutteringen har satset på ph.d.-studiet. Komiteen er enig i at det store antall ph.d.-studenter på sikt kan forbedre personaltilgangen. Fakultetet kan også bestemme seg for å aktivt rekruttere personell utenfor Norge, særlig fra resten av Norden. Allerede i dag er 10 % av de ansatte fra utlandet, og ledige stillinger lyses ut internasjonalt.

Komiteen anser fagmiljøet for å være relativt smalt, og det mangler ansatte på visse sentrale rettsområder der man har ph.d.-studenter. Dette kompenseres imidlertid ved en relativt utbredt bruk av eksterne veiledere. Systemet for integrering og oppfølging av de eksterne veiledere ser ut til å fungere bra.

Komiteen anser derfor fagmiljøet som tilstrekkelig for ph.d.-studiet.

2.2. Fagmiljøet skal drive aktiv forskningsvirksomhet/kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god faglig bredde på høyt internasjonalt nivå.

Beskrivelse

Målsetningen for forskningsvirksomheten følger av fakultetets forskningsstrategi: Det skal "... foretas rettsvitenskapelig forskning på høyt internasjonalt nivå som bidrar til samfunnsutviklingen gjennom en kritisk analyse av reguleringen i samfunnet."

Av den handlingsplan som knytter seg forskningsstrategien, følger det en rekke virkemidler for å oppfylle målsetningen, og de omfatter blant annet rekruttering, vilkår for forskningen, forskningssamarbeid og oppbygging av satsingsområdene (som er same-/urfolksrett, hav-/miljørett og fiskerirett). Fakultetet ønsker ifølge selvevalueringen å styrke forskningsprofilen

gjennom å fokusere på enkelte forskningsområder, i samsvar med prioriteringene til Universitet i Tromsø. Samtidig er det en målsetning å ha en viss faglig bredde i forskningen, blant annet for å sikre at undervisningen på master- og ph.d.-studiet er forskningsbasert.

Forskningen til fagmiljøet omfatter fagene: EU-/EØS-rett, familie- og barnerett, folkerett, formuerett (blant annet panterett, tingsrett, selskapsrett og kontraktsrett), forvaltningsrett, havrett, rettsøkonomi, sjørett, internasjonal privattrett, menneskerettigheter, helserett, miljørett, rettshistorie, rettsteori, rettskildeteori, same-/urfolksrett og sivilprosess.

I 2005 ble det publisert artikler og bøker av fagmiljøet som ga 2,9 publiseringspoeng per førstestilling.

Hovedrekrutteringen skjer gjennom egne ph.d.-studenter. Fakultetet oppgir i selvevalueringen at man er opptatt av å sikre forskningskompetanse innenfor flere fagområder, og legger visse føringer ved utlysning av doktorgradsprosjekt.

Vurdering

Forskningsmiljøet er relativt lite, men virksomheten har likevel en tilstrekkelig god faglig bredde og et tilstrekkelig nivå til å oppfylle NOKUTs kriterier. Det lille forskningsmiljøet synes å balansere forskning innen spesialområder og forskning innen rettsvitenskapen ellers på en god måte.

2.3. Institusjonen skal ha ansatte i hovedstilling med kompetanse innenfor det som regnes som kjerneområder for studiet/stipendprogrammet

Beskrivelse

Ifølge fakultetets selvevaluering må de som skal tilsettes i topp-/eller mellomstilling ved fakultetet ha en doktor- eller ph.d -grad i rettsvitenskap eller tilsvarende kvalifikasjoner. Fakultetet opplyser videre at disse har kompetanse innenfor kjerneområdene.

Vurdering

Selv om det har vært i sterk utvikling de senere år er fagmiljøet fortsatt lite. Noen sentrale rettsområder, som statsforfatningsrett og strafferett, har vært svakt bemannet. Fakultetet opplyser imidlertid at det har vært en positiv utvikling her, særlig innenfor strafferett. Det er nå ansatt en førsteamanuensis i strafferett som arbeider for å etablere ei forskergruppe i strafferett.

Det er ingen entydig definisjon av kjerneområder innen jussen. Fakultetet har ansatte i hovedstilling på sentrale områder innenfor privattrett og offentlig rett, og mangel på fast ansatte på enkelte rettsområder kan ikke være avgjørende. Kriteriet anses derfor oppfylt.

Det er en betydelig utfordring å rekruttere ansatte i fast stillinger for å fylle tomrommene i fagmiljøet. Eksterne veiledere i kombinasjon med interne benyttes der fakultetet selv ikke har faglig ansatte til å fylle veilederfunksjonen. På grunn av de nære metodiske forbindelsene mellom ulike rettsvitenskaplige emnene, anser ikke komiteen det for betenkelig at interne veiledere i slike situasjoner ikke har sin egen forskningsinnsats innenfor samme rettsområde som studenten, når det samtidig finnes eksterne veiledere med slik egen forskningsinnsats.

2.4. Minst 50 % av de faglig ansatte knyttet til studiet/stipendprogrammet skal være professorer, de øvrige skal være førsteamanuenser.

Beskrivelse

Fakultetet opplyser i selvevalueringen at ph.d.-studiet benytter fakultetets professorer og førsteamanuenser som forelesere på studiet og som veiledere. Eksterne forelesere og veiledere benyttes i svært liten grad.

Undervisning på opplæringsdelen og veiledningen av ph.d.-studentene foretas bare av lærere med forskningskompetanse.

Vurdering

Men ”faglig ansatte” menes kun de som er ansatte på fakultetet, og ikke eksterne fagpersoner tilknyttet programmet.

Ifølge tabell I i punkt 2.1. ovenfor er 69 % av de faglig ansatte professorer, og de øvrige er førsteamanuenser.

Dette kriteriet er oppfylt.

Konklusjon på punkt 2.

Institusjonen har et stabilt, om enn lite, fagmiljø tilknyttet ph.d.-studiet, og alle kravene som stilles til fagmiljøet er oppfylt, jf NOKUTs forskrift § 2-3(2).

3. Den faglige virksomheten ved institusjonen skal støtte opp om doktorgradsstudiet/stipendprogrammet jf § 2-3 (3).

Beskrivelse

Ifølge fakultetets selvevaluering har ph.d.-studiet en sentral rolle i den faglige aktiviteten ved fakultetet.

Det juridiske fakultet i ved Universitetet i Tromsø har utviklet miljøet gjennom å etablere forskergrupper, blant annet innenfor formuerett og hav-/miljø-/fiskerirett. Forskergruppene består av fast tilsatte i topp-/mellomstillinger, post.doc., ph.d.-studenter og masterstudenter som skriver avhandling. Den faglige virksomheten til gruppene vil blant annet omfatte fagseminar, prosjektfremleggelser og studieturer. Gjennom denne virksomheten skal ph.d.-studentene inngå som en del av forskerfellesskapet. Gruppene skal, som tidligere nevnt, etter hvert også utvikle tilbud om fagspesifikke forskerkurs, som vil inngå som formell del av opplæringsdelen.

Vurdering

Mer eller mindre alle de faglig ansatte ved fakultetet deltar på ph.d.-studiet enten som ansvarlige for programmet, som forelesere eller som veiledere. I alle disse funksjonene vil deres forskningskompetanse og forskningsresultater støtte opp om studiet.

Det kom fram under institusjonsbesøket at forskergruppene er et viktig instrument for å integrere ph.d.-studentene i miljøet og skape samarbeid mellom de etablerte forskerne og ph.d.-studentene. Komiteen anser disse for å ha en viktig og positiv rolle i ph.d.-studiet. Ordningen fungerer bra på fakultetets tyngdepunktområder. Grupper med brede temaer, som formuerettsgruppen, gjør at de fleste kan være med, samtidig som det er et problem at brede grupper lett kan bli heterogene. Et annet problem kan være at noen allikevel faller utenfor alle grupper.

Det er for øvrig et positivt trekk at forskergruppene nå skal bidra til den valgfrie undervisningen på ph.d.-studiet. Høsten 2007 skal det arrangeres to fagspesifikke seminar med inviterte gjesteforelesere i regi av to forskergrupper.

Konklusjon på punkt 3

Kravet om at den faglige virksomheten ved institusjonen skal støtte opp om ph.d.-studiet er oppfylt, jf NOKUTs forskrift § 2-3 (3).

4. Institusjonen skal delta aktivt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og i nettverk som er relevante for doktorgradsstudiet/stipendprogrammet jf § 2-3 (4).

Beskrivelse

Ifølge fakultetets selvevaluering er det etablert ordninger ved universitetet som skal sikre at forskere og ph.d.-studenter får mulighet til å etablere kontakt med forskingsmiljø i utlandet ved.:

- samarbeidsprosjekt med andre land
- gode vilkår for forskningstermin for fast ansatte forskere
- støtte til lengre utenlandsopphold (3–12 måneder) for ph.d.-studenter
- støtte til arrangement av internasjonale symposier i Tromsø-området.

Mange av fakultetets forskere har etablert og deltar i forskningsnettverk på individuelt nivå. De fleste av studentene blir tilknyttet nettverk gjennom veilederne sine og andre fagpersoner de kommer i kontakt med gjennom fagseminar og utenlandsopphold. Mange av studentene har en ekstern veileder i tillegg til en intern, dette bygger også opp om samarbeid mellom miljøene, både internasjonalt og nasjonalt. I tillegg er flere av studentene og de fast ansatte med i tverrfaglige nettverk på universitetet og i fagspesifikke nasjonale og nordiske nettverk.

Fakultetet opplyser videre i selvevalueringen at det har utviklet og vært en aktiv pådriver i etableringen av et nordisk nettverk innen same-/urfolksrett og miljørett som har årlige seminarer hvor studenter fra de tre landene presenterer og diskuterer sine prosjekter, i tillegg til innlegg fra aktuelle seniorforskere.

Det foreligger også et samarbeid med Universitetet i Utrecht og med Pomor State University i Arkhangelsk. Fakultetet ønsker å utvikle samarbeidet med Nordvest-Russland, og har satt av midler til blant annet forskerutveksling.

Universitetets forskningsterminordning har også en viktig funksjon, siden den oftest brukes til opphold ved utenlandske institusjoner. Universitetet i Tromsø har inngått flere samarbeidsavtaler som de faglige ansatte kan benytte seg av når de planlegger utenlandsopphold. Det er også satt av egne midler til støtte til utenlandsopphold, og fakultetet har utarbeidet retningslinjer for støtte.

I ph.d.-forskriften til Universitet er det forutsatt at studentene skal ha mulighet til utenlandsopphold som ledd i utdanningen. Av § 4 går det fram at et ledd i ph.d.-studiet er ”*deltaking i aktive forskarmiljø, nasjonalt og internasjonalt.*”

I opplæringsdelen kreves det også at studentene skal delta på minst én nordisk eller internasjonal workshop/seminar/konferanse, samt ha en ukes utenlandstur i regi av fakultetet. Informasjon om utenlandsopphold og muligheter for finansiering og administrativ hjelp er også lagt inn i oppstartseminaret som arrangeres for nye ph.d.-studenter. Universitetet har en egen støtteordning for lengre utenlandsopphold (fra 3 til 10 måneder) for studentene.

De tre juridiske fakultetene i Norge har også etablert et nasjonalt samarbeid, blant annet om ph.d.-studiet. Det er mulig for studentene å delta på ph.d.-opplæringen ved de andre fakultetene. De tre fakultetene planlegger også å utvikle dette samarbeidet nærmere. Årlig arrangeres det nasjonale ph.d.-seminarer som inngår som et obligatorisk emne i opplæringsdelen. Ansvar for å arrangere de nasjonale seminarer går på omgang mellom de tre fakultetene.

Vurdering

Etter komiteens oppfatning fungerer det norske samarbeidet bra. Fakultetet deltar på like fot i de nasjonale forskningsseminarene, og de blir arrangert i Tromsø hvert tredje år. Inntil videre er det internasjonale nettverket ganske spinkelt. Det foreligger visse samarbeidsprosjekter, men ellers er samarbeidet relativt begrenset.

Fakultetet krever også individuell deltagelse på internasjonale seminarer for ph.d.-studenter på deres områder. Dette blir støttet opp både økonomisk og på andre måter. Muligheten til studieopphold i utlandet tas også opp på medarbeidersamtaler.

Et bidrag til miljøets internasjonale karakter gir en relativt høy andel av utenlandske lærere, primært fra Norden.

Forholdsvis få ph.d.-studenter har til nå oppholdt seg i lengre tid ved utenlandske institusjoner. Fakultetet har 25 aktive doktorgrads- og ph.d.-studenter. Av disse har syv gjennomført lengre utenlandsopphold, seks har vært eller planlegger å dra på flere korte utenlandsopphold, fire har nettopp begynt og planlegger utenlandsopphold i forbindelse med studiet, mens seks ikke har vært i utlandet. Sistnevnte er i hovedsak studenter som nå er i slutfasen eller under bedømmelse.

Fakultetets forklaring på hvorfor ikke enda flere har vært på lengre institusjonsbesøk var først og fremst at mange av studentene har familie med små barn. Dette er et stykke på vei en rimelig forklaring, men komiteen antar likevel at flere hadde reist ut om det internasjonale nettverket hadde vært større, særlig om nettverket også hadde dekket flere engelskspråklige universiteter.

Komiteen fikk inntrykk av at fakultetet tidligere ikke har vært tilstrekkelig aktivt i å bygge internasjonale nettverk, i å ta initiativ til utenlandsopphold, og i oppfordre studentene til å utnytte de muligheter som tilbys. Ifølge opplysninger fra fakultetet har det imidlertid skjedd en utvikling på dette området de siste årene

Konklusjon på punkt 4.

Institusjonen deltar tilstrekkelig aktivt i internasjonalt samarbeid og nettverk, jf NOKUTs forskrift § 2-3 (4).

5. Infrastrukturen skal være tilpasset organisering av studiets/programmets karakter og relateres til doktorgradsstudiets/stipendprogrammets mål jf § 2-3 (5).

- Stipendiatene skal være sikret nødvendige og egnede arbeidsforhold bl.a. kontorplass/produksjonslokaler, utstyr, drifts- og produksjonsmidler.
- Bibliotekstjenestene skal være lett tilgjengelig og i samsvar med studiets/stipendprogrammets faglige innhold og nivå.
- Stipendiatene skal være sikret tilgang til IKT- tjenester av tilstrekkelig omfang og kvalitet.
- Tekniske og administrative støttetjenester skal være tilfredsstillende.

5.1. Stipendiatene skal være sikret nødvendige og egnede arbeidsforhold bl.a. kontorplass/produksjonslokaler, utstyr, drifts- og produksjonsmidler

Beskrivelse

Fakultetet flyttet inn i nye lokaler i 2004, og alle stipendiatene har eget kontor.

Fakultetet setter av driftsmidler til forskning i budsjettet. Forskningsutvalget disponerer egne midler, som blant annet brukes til annuum til alle forskerne, også ph.d.-studentene. De siste årene har annuumsbeløpet utgjort kr 22.000 per år for hver forsker. Det er utarbeidet retningslinjer for bruk av annuum, men den enkelte står relativt fritt til å disponere midlene til faglige aktiviteter. Det settes også av midler til tilleggsannuum, slik at det er mulig å få støtte til innkjøp av faglitteratur, deltagelse på eksterne konferanser utover det ordinære annuomet. Dette benytter stipendiatene seg særlig av i løpet av de to første årene av studiet.

I tillegg settes det av midler til blant annet gjesteforskere, arrangement av seminar, driftsmidler til forskergruppene og til opplæringsdelen i ph.d.-studiet.

I slutfasen av avhandlingsarbeidet gis det også et tilbud om hjelp fra vitenskapelige assistenter. De skal disponeres til korrekturlesing og referansesjekk.

Vurdering

Ph.d.-studentene ved Det juridiske fakultetet i Tromsø synes å ha meget gode arbeidsforhold. De har hvert sitt kontor i nye og lyse lokaler. De faglige ansatte har videre kontorer innenfor et lite og åpent område. Dette er positivt for det sosiale miljøet og gjør det også lett å få til en uformell faglig kontakt. Det ble under komiteens institusjonsbesøk ikke gitt uttrykk for noen misnøye med arbeidsforholdene verken fra studentenes eller ledelsens side.

Det årlige annuumsbeløpet på kr 22.000 skulle gi studentene gode muligheter for å skaffe seg de nødvendige driftsmidler for sitt prosjekt. At studentene også tilbys hjelp fra vitenskapelige assistenter, viser at fakultetet har vilje og tilstrekkelige økonomiske ressurser til å bistå den enkelte student i slutfasen av prosjektet.

5.2. Bibliotek tjenestene skal være lett tilgjengelig og i samsvar med studiets/stipendprogrammets faglige innhold og nivå

Beskrivelse

Bibliotek tjenestene er beskrevet i selvevalueringen og også besiktiget av komiteen.

Biblioteket for psykologi og jus (PJ-biblioteket) er et av tre avdelingsbibliotek ved Universitetet i Tromsø. Biblioteket har som sin hovedoppgave å betjene studenter og ansatte ved Det juridiske fakultet og Institutt for psykologi. Biblioteket er fysisk plassert i samme bygg som Det juridiske fakultet. Biblioteket har 430 studentarbeidsplasser, som for en stor del er utstyrt med pc. Biblioteket er bemannet med fem faste stillinger, herav en vitenskapelig stilling i juridiske fag.

Samlet budsjett for 2006 til innkjøp av papirbaserte og elektroniske ressurser i juridiske fag er på kr. 920.000. Biblioteket har videre fått tilleggsbevilgning inneværende år med kr. 100.000 for å styrke litteratursamlingen innenfor nordområdesatsingen, spesielt for fagene havrett og internasjonal fiskerirett. Budsjettet forvaltes av vitenskapelig ansatt i biblioteket. Innkjøp av litteratur og elektroniske tjenester tilpasses fag og satsingsområder ved Det juridiske fakultet. Det samarbeides med de vitenskapelige ansatte om innkjøp av ny litteratur og databaser. Ved komiteens besøk på fakultetet, ble det opplyst man regelmessig anskaffer ny norsk juridisk litteratur, og det meste fra de øvrige nordiske landene.

Vurdering

Komiteen anser bibliotek tjenestene for å holde et tilstrekkelig nivå både hva gjelder kvantitet og kvalitet, og komiteen fikk et godt inntrykk av biblioteket under sitt institusjonsbesøk. Det er imidlertid et relativt lite juridisk bibliotek, og for studentene ved fakultetet i Tromsø vil det kunne være særlig utbytterikt å oppholde seg noe tid ved et av de større europeiske eller internasjonale juridiske bibliotekene. Dette gjelder først og fremst for de av studentene som skriver avhandlinger med temaer utenfor fakultetets satsningsområder.

Biblioteket har bare én ansatt i vitenskapelig stilling i juridiske fag. Dette gjør biblioteket sårbart ved for eksempel sykdom og permisjoner.

5.3. Stipendiatene skal være sikret tilgang til IKT- tjenester av tilstrekkelig omfang og kvalitet

Beskrivelse

Det opplyses i selvevalueringen at ph.d.-studenter får samme tilbud om IT-tjenester som andre faglige ansatte ved universitetet. Tjenestene tilbys i et samarbeid mellom universitetets IT-avdeling og IT-ansvarlige ved fakultetet.

Ifølge selvevalueringen har fakultetet en moderne pc-park, som har en livssyklus på 3 år. De faglige ansatte kan i tillegg kjøpe teknisk utstyr som dekkes av annuumsmidler. De driftes av fakultetet. Fakultetet låner også ut IKT-utstyr som bærbar PC til faglige ansatte.

Driften av standard IT-tjenester og applikasjoner, som er felles for alle ansatte, gis av IT-avdelingen til universitetet. Brukerstøtte, oppretting av brukere, applikasjonsdrift og opplæring utføres av IT-ansvarlige ved fakultetet.

Fakultetet har hatt flere tilfeller av belastningsskader hos ph.d.-studentene, og det oppgis i selvevalueringen at de derfor har sett på det som svært viktig å tilby spesiell tilrettelegging for disse studentene, med for eksempel ulike spesialmuser og diktafon med skrivejeneste.

Vurdering

Studentene synes å ha tilgang til IKT-tjenester av tilstrekkelig omfang og kvalitet. Alle ph.d.-studentene disponerer hver sin pc av nyere årgang, og det ble ikke gitt uttrykk for noen misnøye med IKT-tjenestene under institusjonsbesøket.

Komiteen mener det er meget positivt at fakultetet er bevisst på faren for belastningsskader for studentene og tilbyr spesiell tilrettelegging for å unngå dette.

5.4. Tekniske og administrative støttetjenester skal være tilfredsstillende

Beskrivelse

Fakultetsadministrasjonen ledes av fakultetsdirektøren. Administrasjonen er organisert i en seksjon for forskningsadministrasjon og en seksjon for studieadministrasjon, mens det øvrige administrative personalet er organisert i stabsfunksjoner med fakultetsdirektør og nestleder som nærmeste overordnede.

Det er forskningsseksjonen som har det administrative og praktiske ansvaret i forbindelse med den daglige driften av ph.d.-studiet, blant annet opptak, organisering av opplæringsdelen, registrering i Felles studentsystem (FS), organisering av disputas, informasjon og ellers tilrettelegging for ph.d.-studentene. Alle nye ph.d.-studenter blir invitert til velkomstsamtale der de blir informert om praktiske forhold, f. eks. annuum, forskningsutvalgets rolle som programstyre osv. Ifølge selvevalueringen fungerer også forskningsseksjonen som samtalepartner og gir råd og bistand ved problemer som oppstår underveis. Hjelp til planlegging av utenlandsopphold, f. eks. skrive anbefalingsbrev, gi råd i planleggingsfasen og å hjelpe studentene med å skrive søknader om midler er en prioritert oppgave. Hvis studentene får problemer med veileder, fungerer seksjonen som et bindeledd og samarbeider med forskningsutvalget for å finne løsninger.

Studieseksjonen har det administrative ansvaret for å planlegge undervisningen som utføres av stipendiatene. Personalsaker tas hånd om av fakultetsdirektøren og nestleder som er personalansvarlig.

Vurdering

Det ble ikke gitt uttrykk for noen misnøye med de tekniske og administrative støttetjenestene under komiteens institusjonsbesøk, og disse fremstår som tilfredsstillende.

Konklusjon på punkt 5.

Infrastrukturen er tilpasset organisering av studiets karakter og relateres til ph.d.-studiets mål, og alle kravene til infrastrukturen er oppfylt, jf NOKUTs forskrift § 2-3 (5).

6. Institusjonen skal redegjøre for hvordan doktorgradsstudiet/stipendprogrammet kvalitetssikres i institusjonens system for kvalitetssikring jf § 2-3 (6).

Beskrivelse

Kvalitetssikringssystemet er beskrevet i fakultetets selvaluering.

Universitetsdirektøren har utarbeidet et overordnet kvalitetssikringssystem for Universitetet i Tromsø. Det består av to deler, del I omfatter studieprogrammene ved Universitetet i Tromsø generelt, og del II er utarbeidet for ph.d.-studiet spesielt.

Fakultetets kvalitetssikringssystem for ph.d.-studiet i rettsvitenskap tar utgangspunkt i kvalitetssikringssystemet som er fastsatt av Universitetsdirektøren. Det er utarbeidet av forskningsutvalget ved fakultetet, og godkjent av fakultetsstyret 19. mai 2005.

Kvalitetssikringssystemet for ph.d.-studiet i rettsvitenskap er også forankret i fakultetets forskningsstrategi, kapittel 2.6 Forskerutdanning.

Systemet behandler åtte kvalitetsaspekter, som evalueres hvert år. Resultatene med forslag til oppfølging innarbeides i den årlige studieprogramrapporten til fakultetet. Det er FU som har ansvaret for den årlige evalueringen. Ph.d. -studentene er involvert gjennom representanter i FU og evalueringer av undervisningen på enkeltemner og framdriftsrapporten.

Inntakskvalitet

Formålet med dette aspektet er å vurdere kvaliteten på studentene som tas opp, blant annet for å følge opp om egne krav følges. Flere faktorer blir behandlet. For det første evalueres de enkelte søknadene: om de oppfyller kravene i forskriften og de utfyllende reglene og om det er gitt dispensasjoner fra opptakskravene. For det andre blir opptaksgrunnlag, finansiering og rekrutteringssituasjonen evaluert. Til slutt vurderes det om avtalene med stipendiatene samsvarer med det faglige og finansielle opplegget som ligger til grunn i søknaden om opptak. Dette aspektet er viktig når gjennomstrømming i studiet skal vurderes.

Innsatskvalitet

Formålet med å vurdere dette aspektet er å finne ut om tilgjengelige ressurser står i forhold til undervisningsbehovet. I denne delen beskrives antallet emner som er tilbudt i opplæringsdelen, de administrative ressurser som er stilt til disposisjon for ph.d.-studiet, faglige ressurser som er tilgjengelig i undervisning og veiledning og antall studenter i forhold til veilederkapasitet.

Resultatkvalitet

Resultatkvaliteten dreier seg om å klarlegge den faktiske gjennomstrømmingen på studiet. I evalueringen inngår antall disputaser siste år i forhold til aktive studenter, antall refusjoner, brutto- og netto gjennomføringstid, antall aktive studenter, frafall og antall studenter som er utover normert studietid. Årsaken til sykemeldinger blir også evaluert, og fakultetet ser på hvilke tiltak fakultetet kan sette inn for å avhjelpe situasjonen.

Undervisningskvalitet

Under denne delen undersøkes kompetansen til lærerne for sikre at undervisningen holder et tilstrekkelig nivå. I vurderingen inngår antallet tilgjengelige årsverk (fordelt på professor- og førsteamanuensiskompetanse) for undervisning og veiledning. Et av tiltakene under dette punktet er å få veilederne til å delta på veiledningsseminaret til Universitetet i Tromsø, for å heve kompetansen på veiledningen.

Studieprogramkvalitet

Under dette punktet er det særlig kvaliteten på undervisningen som gis, og deltakelsen til studentene, som evalueres. Det betyr at alle kurs/seminarer evalueres hver gang de er gjennomført – av både ph.d.-studentene og lærerne. Evalueringsmåten er skjema basert, og kan suppleres med samtalebasert evaluering etter senioransvarliges ønske. Ph.d.-studentenes evaluering omfatter blant annet kursets innhold, pedagogisk kvalitet og undervisningsmaterieell. Lærernes evaluering omfatter deltagernes forkunnskaper, deltagelse, vurdering av arbeidsmengde og den faglige kvaliteten på undervisningsmaterialet.

Emnene behandles av forskningsutvalget på grunnlag av skjemaevalueringene og eventuelle samtalebaserte evalueringer, når alle kursene under de enkelte emnene er gjennomført. Resultatet av disse emneevalueringene innarbeides i studieprogramrapporten for ph.d.-studiet. FU-leder gir også tilbakemelding til både lærerne og studentene om forhold som kommer frem.

I evaluering av veiledningen er fremdriftsrapportene et viktig redskap. Student og veileder skal hver for seg levere slike rapporter en gang per år. Det brukes et standardskjema. I tillegg til å rapportere på fremdriften skal både student og veileder gi tilbakemelding på samarbeidet og andre forhold som har betydning for ph.d.-studentene og fremdriften. Rapportene behandles i FU, og brukes som underlag i årlige medarbeidersamtaler som FU-leder gjennomfører med alle ph.d.-studentene.

I tillegg ser fakultetet på rutiner for godkjenning av opplæringsdelen, innstillingene til bedømmelseskomiteen blir vurdert (blant annet om den gir tilstrekkelig begrunnelse), i tillegg til om bedømmelseskomiteene har nødvendig faglig ekspertise.

Relevans

Dette punktet dreier seg om å vurdere om studiet har tilstrekkelig relevans. Det foretas ved å identifisere hvor de ferdige kandidatene havner, fakultetets ansvar for de ferdige kandidatene og utdanningens relevans i forhold til lokale og sentrale forskningsstrategier.

Rammekvalitet

Under dette aspektet behandles arbeidsforholdene til ph.d.-studentene, f. eks. om det er kontor til alle. Det undersøkes også om de eksterne ph.d.-studentene, som ikke har arbeidsplass ved fakultetet, får tilfredsstillende oppfølging.

Styringskvalitet

Dette aspektet gjelder organiseringen og oppfølgingen av kvalitetssikringen ved fakultetet. Under dette punktet oppsummeres og beskrives hva som er gjort for å følge opp svakheter og mangler som er avdekket i foregående års rapport.

Vurdering

Universitetet og fakultetet synes å ha et gjennomtenkt og grundig kvalitetssikringssystem som dekker alle sider av ph.d.-studiet, herunder inntak, undervisning, bedømmelse, veilederforhold og fremdrift. Dermed kan fakultetet kontinuerlig foreta forbedringer i ph.d.-studiet, og samtidig bli raskt orientert dersom det skulle oppstå problemer i det enkelte prosjekt, som for eksempel mangel på fremdrift eller problemer knyttet til veilederforholdet. Komiteen fikk videre det inntrykk at ledelsen var opptatt av å ta raskt tak i de problemer som måtte oppstå, herunder eventuelle konflikter mellom student og veileder.

Komiteen vil framheve betydningen av å kvalitetssikre inntakskvaliteten, sett på bakgrunn av at antall søkere til utlyste stipendiatstillinger synes varierende.

Kvalitetssikring av veilederforholdet er også særlig viktig når det i så stor grad benyttes eksterne veiledere, som kan tenkes å føle noe mindre ansvar for den enkeltes prosjekt enn det en intern veileder normalt vil gjøre. I denne sammenheng er de årlige medarbeidersamtalene særlig viktige.

Konklusjon på punkt 6.

Kravet om at institusjonen skal redegjøre for hvordan ph.d.-studiet kvalitetssikres i institusjonens system for kvalitetssikring er oppfylt, jf NOKUTs forskrift § 2-3 (6).

E) FAGLIG NIVÅ OG DOKUMENTERTE RESULTATER

Indikatorer på faglig nivå

Opptakskrav og kriterier for utvalg av ph.d.-studenter

Det stilles krav om mastergrad i rettsvitenskap, eller rettsvitenskapelig kompetanse på tilsvarende nivå. Opptakskravene er på riktig nivå. Det er ingen indikasjoner på at studentene ikke er på et tilstrekkelig høyt faglig nivå.

Kursene

Inndelingen av emner i studiene framstår som positiv, og gir inntrykk av å fungere bra. De obligatoriske delene av studiene garanterer et bredt faglig perspektiv. Ordningen med forskergrupper tilgodeser også integrering i den faglige sammenhengen.

Veiledningsopplegget og ressursene

Fakultetet har begrenset veiledningskapasitet. Imidlertid brukes i atskillig utstrekning eksterne veiledere. De eksterne veilederne har alle forskningskompetanse på det aktuelle felt, og ordningen må anses tilfredsstillende.

Fagmiljøets størrelse

Som komiteen har nevnt tidligere i rapporten, er fagmiljøet lite, men voksende.

Manus for prøveforelesninger

Komiteen har fått presentert to manus for prøveforelesning. Nivået på disse framstår som gjennomsnittlig gode.

Doktorgradskomisjonenens vurderinger av avhandlinger

Fakultetet har ikke hatt noen disputaser for ph.d.-graden ennå, og de første innleveringene ventes våren 2008.

De dokumenterte resultatene av dr.jurisutdanningen var svake i perioden 2001 til 2006.

Komiteen har imidlertid et godt inntrykk av fagmiljøet, stipendiatene og opplæringen på ph.d.-studiet, og det er grunn til å anta at de avhandlingene som vil bli levert ved fakultetet, vil holde god standard i tiden fremover.

Komiteen er blitt forelagt to innstillinger fra bedømmelseskommisjoner. Selv om den ene er temmelig kort, viser de at bedømmelsene holder samme nivå som ved de andre fakultetene i Norge.

Indikatorer på dokumenterte resultater

Ph.d. -studentenes tilfredshet

Under institusjonsbesøket intervjuet komiteen fire ph.d.-studenter og en dr.juris-student. Disse var tilfeldig utvalgt, og spredt på ulike stadier i studiet. Komiteens inntrykk fra intervjuet med studentene er at de er fornøyde med det nye opplæringsprogrammet og forskergruppene.

Arbeidsgivernes tilfredshet

De fleste av ph.d.-studentene rekrutteres av fakultetet selv.

Data om gjennomstrømming

Det vises også her til at fakultetet har ikke hatt noen disputaser for ph.d.-graden ennå, og alle som studerer for denne grad er innenfor normert tid. De første innleveringene ventes våren 2008.

Den gjennomsnittlig gjennomføringstid for dr.jurisgraden i perioden 1990 – 2001 var på 3 år og 11 måneder (brutto). Fakultetet hadde en disputas i 2006 med 5,3 år gjennomføringstid og to disputaser i 2007 med henholdsvis 3,83 år (netto) og 2,97 år (netto) gjennomføringstid.

F) KONKLUSJON

Det juridiske fakultet ved Universitetet i Tromsø tilfredsstiller akkrediteringskravene for ph.d.-studiet i rettsvitenskap.

G) ANBEFALINGER FOR VIDERE UTVIKLING

Fagmiljø

Komiteen anser fagmiljøet for å være relativt smalt, og det mangler ansatte på visse sentrale rettsområder der man har ph.d.-studenter. En utstrakt bruk av eksterne veiledere minsker imidlertid dette problemet. Men det anbefales likevel at fakultetet følger opp rekrutteringsplanen.

Opptakskrav

Selv om det kan være en risiko for kvaliteten på søkerne når antallet søkere til stipendiatstillinger er lite, har komiteen ikke funnet noe som tyder på kvalitetsbrister foreløpig. Fakultetet bør allikevel ved fortsatt rekruttering følge nøye med på at kravene til søkerne ikke svekkes, og utvikle rutiner for å sikre dette.

Internasjonalt samarbeid og nettverk

Fakultetet burde generelt sett satse enda mer på utviklingen av det internasjonale samarbeidet..

H) APPENDIKS

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende fire personer:

Stipendiat Anders B. Mikelsen, Universitetet i Oslo

Mikelsen er stipendiat ved Institutt for privatrett. Han er cand. jur. fra Universitetet i Oslo 1998. Han har erfaring som utreder i Høyesterett, dommerfullmektig i Drammen og advokatfullmektig. Han har gjennomført et forskningsopphold ved Oxford University.

Professor Páll Sigurðsson, Islands universitet

Dr. Juris fra Islands Universitet 1978, og har blant annet studier fra Universitetet i Oslo, Universitetet i Bonn og Munchen og Institute of Advanced Legal Studies i London. Han er professor fra 1987. Han har undervist, veiledet og forsket på flere områder innen jus, bl. a. privatrett, sjørett, miljørett og rettshistorie. Sigurðsson har vært prodekan og dekan på Det juridiske fakultet ved Islands universitet. Han har vært utnevnt som medlem og har vært leder for flere utvalg og komiteer.

Professor Frederik Zimmer, Universitetet i Oslo

Zimmer er dr. juris 1978 og ble professor i skatterett ved Universitetet i Oslo i 1987. Han har veiledet flere doktorgradsstudenter og har sittet i flere doktorgradskomiteer i Norge og andre nordiske land, samt bedømmelseskomiteer for professorater i Danmark og Sverige. Nylig var han med i en evaluering av forskningen ved Juridisk Institut ved Handelshøyskolen i København. Han var dekan ved Det juridiske fakultet i Oslo i tiden 1995-2000 og har vært konstituert dommer i Høyesterett i tre perioder.

Professor Thomas Wilhelmsson, Helsingfors universitet (komiteens leder)

Thomas Wilhelmsson er prorektor ved Helsingfors universitet. Han er professor i sivil- og handelsrett, og har vært professor siden 1981. Han har hatt ulike stillinger ved Helsingfors universitet. Han har vært lovrådgiver for Justisdepartementet, og har ledet flere komiteer og forskningsprosjekter nasjonalt og internasjonalt. Han har under utdanning hatt opphold ved flere utenlandske institusjoner, blant annet Oslo, Oxford og Bremen. Han har erfaring fra evaluering av juridisk utdanning i Sverige og på Island.

MANDAT FOR SAKKYNDIGE KOMITÉ FOR REVIDERING AV AKKREDITERT MASTER- OG PHD-STUDIER I RETTSVITENSKAP

Fastsatt av NOKUTs styre 29. mars 2006.

Oppgaven til sakkyndig komité er med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 og Kunnskapsdepartementets forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler av 8. september 2005 å:

- 1) Vurdere om mastergrad- og ph.d.-studiene i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø
 - fremdeles tilfredsstillende alle NOKUTs standarder og kriterier for høyere grads- og doktorgradsstudier og
 - holder et tilstrekkelig faglig nivå og har tilfredsstillende dokumenterte resultater slik at akkrediteringen kan opprettholdes
- 2) Begrunne sine vurderinger og gi en entydig konklusjon i en skriftlig rapport
 - Rapporten skal ha vurderinger som institusjonen kan bruke i sitt videre utviklingsarbeid.
 - Rapporten skal kvalitetssikres før den avgis.
- 3) Avgi rapport til NOKUT.

Det formelle vurderingsgrunnlaget til komiteen er:

- Forskrift om standarder og kriterier for akkreditering av studier og kriterier for akkreditering av institusjoner i norsk høyere utdanning vedtatt av NOKUT 25. januar 2006. Det skal legges vekt på utdanningens faglig nivå og dokumenterte resultater.

Komiteens vurdering baseres på følgende materiale:

- Institusjonens selvevaluering, dokumenterte resultater og annet relevant skriftlig materiale som NOKUT og/eller komiteen anser som nødvendig for vurderingen.
- Komiteens erfaringer fra institusjonsbesøk.

Oppdraget avsluttes med NOKUTs vedtak.

UTDRAG FRA NOKUTs FORSKRIFT OM STANDARDER OG KRITERIER FOR AKKREDITERING AV STUDIER

Fastsatt av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) 25.01.2006 med hjemmel i Kunnskapsdepartementets forskrift av 08.09.2005 nr. 1040 om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler.

§ 2-3 Standarder og kriterier for akkreditering av doktorgradsstudier (og institusjonsbasert stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid)

§ 2-3 (1) Det skal foreligge en plan for doktorgradsstudiet/stipendprogrammet.

1. Det skal foreligge et reglement for studiet/stipendprogrammet.
2. Studiet/stipendprogrammet skal ha et dekkende navn.
3. Planen skal vise at studiet/stipendprogrammet har tilstrekkelig faglig/kunstnerisk nivå, bredde og dybde og indre faglig sammenheng.
4. Av planen skal det framgå hvordan studiet/stipendprogrammet knyttes opp mot fagområder/kunstfaglige områder med tilstrekkelig bredde og klar avgrensning til andre fagområder/kunstfaglige områder.
5. Planen skal vise studiets/stipendprogrammets forankring i kjerneområde(r) som kan identifiseres i internasjonal sammenheng.
6. Planen skal beskrive studiets/stipendprogrammets faglige/kunstneriske mål, opptaksgrunnlag og hva studiet/stipendprogrammet kvalifiserer til.
7. Planen skal beskrive obligatoriske og valgfrie deler.
8. Av planen skal det framgå at stipendiatens arbeid/prosjekt er satt inn i en bredere faglig sammenheng.

§ 2-3 (2) Institusjonen skal ha et stabilt fagmiljø knyttet til doktorgradsstudiet/stipendprogrammet.

1. Størrelsen på fagmiljøet skal være tilpasset undervisningen, veiledningen og forskningen/det kunstneriske utviklingsarbeidet.
2. Fagmiljøet skal drive aktiv forskningsvirksomhet/kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god faglig bredde på høyt internasjonalt nivå.
3. Institusjonen skal ha ansatte i hovedstilling med kompetanse innenfor det som regnes som kjerneområder for studiet/stipendprogrammet.
4. Minst 50 % av de faglig ansatte knyttet til studiet/stipendprogrammet skal være professorer, de øvrige skal være førsteamanuenser.

§ 2-3 (3) Den faglige virksomheten ved institusjonen skal støtte opp om doktorgradsstudiet/stipendprogrammet.

§ 2-3 (4) Institusjonen skal delta aktivt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og i nettverk som er relevante for doktorgradsstudiet/stipendprogrammet.

§ 2-3 (5) Infrastrukturen skal være tilpasset organisering av studiets/programmets karakter og relateres til doktorgradsstudiets/stipendprogrammets mål.

1. Stipendiatene skal være sikret nødvendige og egnede arbeidsforhold bl.a. kontorplass/produksjonslokaler, utstyr, drifts- og produksjonsmidler.

2. Bibliotek tjenestene skal være lett tilgjengelig og i samsvar med studiets/stipendprogrammets faglige innhold og nivå.
3. Stipendiatene skal være sikret tilgang til IKT- tjenester av tilstrekkelig omfang og kvalitet.
4. Tekniske og administrative støttetjenester skal være tilfredsstillende.

§ 2-3 (6) Institusjonen skal redegjøre for hvordan doktorgradsstudiet/stipendprogrammet kvalitetssikres i institusjonens system for kvalitetssikring.

Program for institusjonsbesøket - Universitetet i Tromsø

Møterom: Styrerommet

Tid	Tema
28. mai 2007	
18.00	Formøte for komiteen
29. mai 2007	
09.00 – 09.30	Komiteen har møte
09.30 – 10.30	Møte med rektor, forsknings- og studiedirektør, dekan, fakultetsdirektør, leder av Juridisk studentutvalg, studenttillitsvalg
	Pause
10.45 – 11.45	Møte med studenter alle avdelingene representert
11.45 – 12.30	Arbeidslunsj for komiteen
12.30 – 13.15	Møte med faglig/vitenskaplig personale tilknyttet mastergradsstudiet (etablerte professorer)
	Pause
13.30 – 14.15	Møte med faglig/vitenskaplig personale tilknyttet mastergradsstudiet (nyere tilsatte)
	Pause
14.30 – 15.30	Møte med prodekan for undervisning, studiesjef, leder for forskningsseksjonen, studiekonsulent internasjonalisering
	Pause
15.45 – 16.45	Praksisveiledere (intern og ekstern), timelærere, eksterne sensorer
16.45 – 17.45	Arbeidsgivere / avtakere
17.45 – 18.30	Oppsummerende møte
30. mai 2007	
08.00 – 08.30	Formøte
08.30 – 09.30	Besiktigelse av infrastruktur
09.30 – 10.30	Møte med doktorgradsstudentene ○ Tilfeldig utvalgte doktorgradsstudenter ○ Doktorgradsstudenter på ulike trinn i studiet
	Pause
10.45 – 11.45	Møte med faglig/vitenskaplig personale tilknyttet doktorgradsstudiet
11.45 – 12.30	Arbeidslunsj med komiteen
12.30 – 13.30	Møte med FoU-ansvarlig, programansvarlig for doktorgradsstudiet
13.30 – 14.00	Pause og arbeidsmøte for komiteen
14.00 – 15.00	Møte med rektor, forsknings- og studiedirektør, dekan, fakultetsdirektør, leder av Juridisk studentutvalg, studenttillitsvalg
15.00	Avsluttende arbeidsmøte for komiteen
	Avreise

Dokumentasjon benyttet i vurderingen

- Selvevaluering for ph.d.-studiet i rettsvitenskap, Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø, desember 2006
- Oppdatering av selvevalueringen, 23.05.2007
- Program for pedagogisk forum ved Juridisk fakultet høsten 2006
- Utdanningsmeldingen for Universitetet i Tromsø 2005-2006
- Rekrutteringsplan for vitenskapelige stillinger for Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø, 2006-2010
- Budsjettdokument for 2007
- Årsplan for 2007
- Krafttak for juridisk forskning. Rapport fra arbeidsgruppe.
- Oversikt over materiale fra Startpakken
- Retningslinjer for bruk av annuum
- Retningslinjer for tildeling av midler til utenlandsopphold
- Retningslinjer for tildeling av vit.ass.-hjelp til doktorgradsstudenter ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø
- Retningslinjer for forskergrupper ved Det juridiske fakultet
- Et utvalg av ph.d. -avhandlinger (framlagt til gjennomsyn under institusjonsbesøket)